МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
Цифрові наукові комунікації у спеціальній освіті
підготовки доктора філософії

Луцьк–2025

Силабус освітнього компонента «Цифрові наукові комунікації у спеціальній освіті» підготовки доктора філософії

Розробник: Павлишина Наталія Борисівна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми: Зоряна Мацюк

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Завідувач кафедри: (Кузава І.Б.)

© Павлишина Н.Б., 2025 р.

І. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

<table>
<tr><th>Найменування показників</th><th>Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень</th><th>Характеристика освітнього компонента</th></tr>
<tr><td>Денна (очна) форма здобуття освіти</td><td rowspan="8">Галузь знань А Освіта
Спеціальність А6 Спеціальна освіта
Освітньо-наукова програма
Спеціальна освіта
Освітній рівень: третій (освітньо-науковий)</td><td>Вибірковий</td></tr>
<tr><td>Кількість годин/кредитів 120/4</td><td>Рік навчання 2</td></tr>
<tr><td rowspan="5">ІНДЗ: є</td><td>Семестр 4-ий</td></tr>
<tr><td>Лекції 10 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні (семінарські) - 14 год.
Лабораторні - год.
Індивідуальні – год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота - 88 год.</td></tr>
<tr><td>Консультації - 8 год.</td></tr>
<tr><td>Форма контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Мова навчання</td><td>Українська</td></tr>
</table>

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІП: Павлишина Наталія Борисівна
Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук
Вчене звання: доцент
Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Контактна інформація: +380991313431, *Pavlyshyna.nataliia@vnu.edu.ua*
Дні занять: http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi

ІІІ. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента (далі – ВОК) «Цифрові наукові комунікації у спеціальній освіті» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Силабус ВОК є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти, укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти; алгоритм вивчення навчального матеріалу ВОК; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета ОК – засвоєння здобувачами вищої освіти системи знань про сутність, структуру та сучасні форми цифрових наукових комунікацій, опанування цифрових інструментів для створення, зберігання, поширення та популяризації наукової інформації у сфері спеціальної освіти, а також формування вмінь ефективно використовувати цифрові ресурси та сервіси для наукової взаємодії, академічної доброчесності та розвитку професійних компетентностей у сучасному освітньому просторі.

Завдання ОК:

- сформувати у здобувачів освіти цілісне уявлення про сутність, види, функції та принципи цифрових наукових комунікацій у контексті спеціальної та інклюзивної освіти;
- розвинути уміння використовувати цифрові платформи, сервіси та інструменти (Google Scholar, ResearchGate, ORCID, Zotero, Overleaf тощо) для здійснення наукової діяльності та підтримання професійної комунікації;
- навчити застосовувати інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, аналізу, систематизації та презентації наукових даних;
- сформувати навички академічного письма, оформлення наукових текстів відповідно до міжнародних стандартів цитування та принципів академічної доброчесності;
- забезпечити здатність презентувати результати власних наукових досліджень у цифровому форматі (наукові публікації, електронні презентації, постери, онлайн-виступи тощо);
- сприяти розвитку компетентностей міжособистісного та міждисциплінарного спілкування у цифровому науковому середовищі;
- забезпечити взаємозв'язок теоретичної та практичної складових освітнього компонента через виконання індивідуальних і групових завдань, проектів, участь у наукових онлайн-заходах;
- формувати інтегральні, загальні та спеціальні компетентності, визначені силабусом ОК;
- забезпечити досягнення визначених силабусом результатів навчання, спрямованих на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних до ефективної наукової комунікації у сфері спеціальної освіти.

3. *Soft skills* (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): Навички активного слухання та ефективної комунікації — уміння уважно сприймати, розуміти та інтерпретувати думки співрозмовників (колег, студентів, науковців, батьків дітей з ООП), дотримуючись принципів толерантності та етичності у науковій взаємодії; здатність працювати в мультидисциплінарних командах — ефективна співпраця з учителями, асистентами, дефектологами, психологами, батьками, ІТ-фахівцями та іншими учасниками освітнього процесу при розробці й упровадженні цифрових рішень; аналітичне мислення — уміння оцінювати ефективність цифрових платформ, ресурсів і технологій у науковій діяльності, визначати їх переваги, недоліки та доцільність використання у спеціальній освіті; креативність і технологічна гнучкість — здатність творчо застосовувати цифрові інструменти для розроблення, адаптації та представлення навчально-наукових матеріалів, ураховуючи потреби різних категорій здобувачів освіти; інформаційна грамотність — навички критичного оцінювання наукових джерел, перевірки достовірності інформації, уміння працювати з цифровими базами даних, науковими репозитаріями та інструментами управління бібліографією; цифрова безпека та культура онлайн-поведінки (cyber hygiene) — володіння правилами безпечної роботи в інтернеті, захисту персональних даних, дотримання етичних норм у віртуальній взаємодії; навички самоменеджменту та тайм-менеджменту — здатність ефективно планувати власну наукову діяльність, розподіляти час між дослідженнями, викладанням і самоосвітою; критичне та системне мислення — уміння бачити взаємозв'язки між цифровими технологіями, науковими комунікаціями й практикою спеціальної освіти, робити обґрунтовані висновки й приймати рішення на основі доказів; емоційний інтелект — здатність розуміти власні емоції та емоції інших, зберігати професійну стійкість, підтримувати конструктивну взаємодію в наукових і освітніх спільнотах.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольно-оцінювальні; традиційні та

нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

4. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи цифрових наукових комунікацій у спеціальній освіті						
Тема 1. Цифрові наукові комунікації: сутність, функції, структура. Поняття, види й принципи наукової комунікації. Особливості цифрового наукового простору у сфері освіти. Цифрова культура сучасного науковця.	15	2	-	11	2	Макс. кі-сть балів за практичне заняття – 10 УО, ДС, ДБ
Тема 2. Інформаційно-комунікаційне середовище сучасної науки. Онлайн-наукові спільноти, платформи та цифрові екосистеми. Проблеми доступу, відкритої науки (Open Science) і відкритих даних (Open Data).	15	-	2	11	2	УО, РМГ, Т, ДС, ІРС / 10
Тема 3. Академічна доброчесність і наукова етика у цифровому середовищі. Цитування, антиплагіат, авторське право. Етика цифрової наукової комунікації. Роль академічної доброчесності у спеціальній освіті.	15	2	2	11	-	УО, ДС, РМГ, ІРС, Т / 10
Тема 4. Інструменти та сервіси для пошуку й аналізу наукової інформації. Google Scholar, ResearchGate, Scopus, Web of Science, ORCID. Менеджери бібліографій (Zotero, Mendeley, EndNote). Методи оцінювання	15	2	2	11	-	УО, ДС, РМГ, ІРС, Т / 10

наукової продуктивності.						
Разом за модулем 1	60	6	6	44	4	30
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти цифрової наукової комунікації у спеціальній освіті						
Тема 5. Академічне письмо та оформлення наукових текстів у цифровому форматі. Мова наукової комунікації. Формати статей, тез, звітів. Використання Overleaf, Grammarly, DeepL Write.	15	2	2	11	-	УО, ДС, РМГ, ІРС, Т / 10
Тема 6. Презентація та поширення результатів наукових досліджень. Створення наукових постерів, мультимедійних презентацій, відеоанотацій. Використання Canva, Prezi, PowerPoint, Genially. Онлайн-наукові заходи (вебінари, конференції, семінари).	15	-	2	11	2	УО, ДС, РМГ, ІРС, Т / 10
Тема 7. Цифрові платформи і комунікаційні інструменти для наукової взаємодії. Хмарні сервіси, Google Workspace, Zoom, Microsoft Teams, Miro. Організація спільних наукових проєктів. Мережеві етикет і культура онлайн-співпраці.	15	-	2	11	2	УО, ДС, РМГ, РЗ/К, ІРС, Т / 10
Тема 8. Індивідуальний науково-комунікаційний проєкт. Розроблення особистого цифрового профілю науковця. Підготовка та презентація власного мінідослідження/публікації. Самооцінювання ефективності використання цифрових інструментів.	15	2	2	11	-	УО, ДС, РМГ, РЗ/К, ІРС, Т / 10
Разом за модулем 2	60	4	8	44	4	40
ІНДЗ						30
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Примітки:

[1]/ *Moodle, Zoom, Meet* – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у

Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

[2]/ *Форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№	ТЕМИ	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи цифрових наукових комунікацій у спеціальній освіті		
1	**Тема 1. Цифрові наукові комунікації: сутність, функції, структура.** 1. Опрацювати наукові джерела про розвиток наукових комунікацій у цифрову добу. 2. Скласти порівняльну таблицю: традиційна vs цифрова наукова комунікація. 3. Написати есе (1-2 сторінки): «Цифрова комунікація як складова професійної компетентності педагога спеціальної освіти».	11
2	**Тема 2. Інформаційно-комунікаційне середовище сучасної науки.** 1. Здійснити пошук наукових публікацій із теми інклюзивної або спеціальної освіти в Google Scholar, ResearchGate або Scopus. 2. Створити список із 5-7 знайдених джерел у форматі APA або ДСТУ. 3. Проаналізувати доступність відкритих наукових ресурсів для педагогів України (короткий звіт 1 стор.).	11
3	**Тема 3. Академічна доброчесність і наукова етика у цифровому середовищі.** 1. Ознайомитися з Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки та зробити короткий конспект основних положень. 2. Виконати тест або самоперевірку з питань академічної доброчесності. 3. Написати коротке аналітичне повідомлення: «Типові порушення академічної доброчесності у цифровій комунікації та способи їх уникнення».	11
4	**Тема 4. Інструменти та сервіси для пошуку й аналізу наукової інформації.** 1. Зареєструвати власні профілі у Google Scholar та ORCID, додати особисті наукові роботи (якщо є). 2. Ознайомитися з функціями Zotero або Mendeley — створити власну бібліотеку з 10 джерел. 3. Підготувати коротку інструкцію (інфографіку або текст): «Як працювати з бібліографічним менеджером».	11
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти цифрової наукової комунікації у спеціальній освіті		
5	**Тема 5. Академічне письмо та оформлення наукових текстів у цифровому форматі.** 1. Ознайомитися з вимогами до оформлення наукових текстів за APA або ДСТУ. 2. Написати коротку анотацію (до 200 слів) до власного дослідження українською та англійською мовами. 3. Створити чернетку наукової статті або тези у Overleaf / Google Docs, застосовуючи правила цитування.	11

6	**Тема 6. Презентація та поширення результатів наукових досліджень.** 1. Підготувати мультимедійну презентацію або постер із результатами власного дослідження (у Canva, Genially, PowerPoint). 2. Ознайомитися з рекомендаціями щодо наукових виступів (онлайн і офлайн). 3. Записати коротке відео-презентацію (1-2 хв) для YouTube або конференційної платформи (за бажанням).	11
7	**Тема 7. Цифрові платформи і комунікаційні інструменти для наукової взаємодії.** 1. Ознайомитися з можливостями Zoom, Miro, Teams для групової роботи. 2. Розробити спільну міні-презентацію або мозкову карту (у групі) на тему "Етика наукової комунікації". 3. Підготувати рекомендації щодо етикету спілкування у наукових онлайн-спільнотах.	11
8	**Тема 8. Індивідуальний науково-комунікаційний проєкт.** 1. Створити власний цифровий профіль науковця (Google Scholar / ResearchGate / ORCID). 2. Підготувати короткий науковий пост або блог-запис (до 1000 слів) для публікації на професійній платформі чи освітньому форумі. 3. Захистити результати у форматі онлайн-презентації або публічного виступу на кафедральному семінарі.	11
РАЗОМ:		**88**

6. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Індивідуальне науково-дослідне завдання передбачає розробку Методичних рекомендацій для підвищення цифрової наукової культури педагогів.

Структура методичних рекомендацій:

1. Титульна сторінка. Містить такі елементи:

- повна назва закладу освіти (Волинський національний університет імені Лесі Українки);
- назва кафедри (кафедра спеціальної та інклюзивної освіти);
- назва дисципліни: «Цифрові наукові комунікації у спеціальній освіті»;
- тема роботи: «Методичні рекомендації для підвищення цифрової наукової культури педагогів»;
- ПІБ студента (повністю);
- освітній рівень, спеціальність, група;
- ПІБ наукового керівника, посада, науковий ступінь;
- місто і рік виконання.

2. Вступ (1–2 сторінки). У вступі потрібно:

- обґрунтувати актуальність теми (чому підвищення цифрової наукової культури є важливим у сучасній освіті);
- визначити мету та завдання методичних рекомендацій;

- вказати об’єкт і предмет дослідження (наприклад, процес формування цифрової наукової культури педагогів);
- описати методи дослідження (аналіз літератури, порівняльний аналіз, узагальнення досвіду тощо).

3. Теоретичні засади формування цифрової наукової культури педагогів (2–3 сторінки). Рекомендується висвітлити:

- сутність поняття «цифрова наукова культура» у контексті педагогічної діяльності;
- її структурні компоненти (цифрова грамотність, академічна доброчесність, навички наукової комунікації);
- міжнародні та українські стандарти цифрової компетентності педагогів (наприклад, DigCompEdu, UNESCO ICT Competency Framework for Teachers);
- сучасні виклики й тенденції цифровізації освіти.

4. Аналіз стану цифрової наукової культури педагогів у сучасній освітній практиці (2–3 сторінки). Можна включити:

- результати опитувань, анкетувань або аналізу джерел;
- типові проблеми, бар’єри та труднощі, з якими стикаються педагоги (недостатня цифрова грамотність, відсутність навичок роботи з науковими платформами тощо);
- приклади кращих практик (в Україні чи за кордоном).

5. Методичні рекомендації щодо підвищення цифрової наукової культури педагогів (4–6 сторінок). Рекомендовано подати у вигляді структурованих пунктів або таблиці.

6. Висновки (1–2 сторінки).

7. Список використаних джерел. Оформлюється відповідно до ДСТУ 8302:2015 або у форматі APA (7th edition) — за вимогами кафедри. Має містити 10–15 найновіших наукових та методичних джерел (не старших 5 років).

8. Додатки (за потреби).

Вимоги до оформлення: Обсяг: 10–15 сторінок основного тексту. Шрифт: Times New Roman, 14 pt. Інтервал: 1,5. Поля: 2 см з усіх боків. Абзац: 1,25 см. Вирівнювання — по ширині. Посилання в тексті — у квадратних дужках [3, с. 25] або (Author, Year).

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 4

Максимальна к-ть балів	Критерії оцінювання роботи
5 балів	Теоретичне обґрунтування
5 балів	Практична цінність рекомендацій
5 балів	Структурна логічність і послідовність викладу
5 балів	Використання сучасних цифрових ресурсів
5 балів	Оформлення роботи
5 балів	Самостійність і оригінальність виконання

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Цифрові наукові комунікації у спеціальній освіті» здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента, відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf) в діапазоні від **0 до 100 балів**. Об’єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання контрольних робіт тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення (максимальна кількість балів за одне практичне заняття - 6), відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час виконання студентом контрольної роботи, підсумкового контролю.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Повторне складання заліку з ОК допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Жодні види порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності,

здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B4.-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BA-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf).

Підготовка здобувачів вищої освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення (URL: file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/2024_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%BD%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2i%D1%82%D1%83_%20(2).pdf). Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчанні здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20(3).pdf). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ВОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ВОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ВОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах

студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ВОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Ел.адреса викладача для таки пропозицій: *Pavlyshyna.Nataliia@vnu.edu.ua*.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Порядок проведення заліку.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100. У такому випадку залік проводиться у формі тестування (25 питань по 4 бали кожне. Якщо відповідь правильна, то ЗО отримує максимум 4 бали, частково правильна – в діапазоні від 3 балів – до 0 балів. Якщо серед варіантів відповідей здобувач вищої освіти обрав хоч одну хибну – отримує 0 балів).

Орієнтовний перелік питань, котрі виносяться на залік:

1. Поняття «наукова комунікація» та її основні функції.
2. Відмінності між традиційними та цифровими формами наукової комунікації.
3. Структура цифрової наукової комунікації.
4. Принципи ефективної наукової комунікації в цифровому середовищі.
5. Роль цифрової культури у професійній діяльності спеціального педагога.
6. Сутність поняття інформаційно-комунікаційне середовище сучасної науки.
7. Особливості функціонування цифрового наукового простору в Україні.
8. Концепція Open Science (відкрита наука): основні ідеї та принципи.
9. Роль відкритих даних (Open Data) у наукових дослідженнях.
10. Основні види цифрових наукових платформ і спільнот.
11. Академічна доброчесність: сутність і значення для наукової діяльності.
12. Основні види порушень академічної доброчесності.
13. Плагіат: види, приклади та шляхи запобігання.
14. Авторське право у науковій комунікації.
15. Етичні норми у цифровій науковій взаємодії.
16. Основні інструменти пошуку наукової інформації в інтернеті.
17. Можливості та функції платформ Google Scholar і ResearchGate.
18. Призначення та використання ідентифікатора ORCID.
19. Менеджери бібліографій: функції та приклади (Zotero, Mendeley, EndNote).
20. Методи оцінювання наукової продуктивності (h-індекс, цитованість тощо).
21. Поняття академічного письма та його роль у науковій діяльності.
22. Структура та основні вимоги до наукової статті.
23. Основні стандарти цитування (APA, MLA, Chicago, ДСТУ).

24. Використання цифрових інструментів для оформлення наукових текстів (Overleaf, Grammarly тощо).
25. Принципи написання анотації, ключових слів і списку літератури.
26. Основи підготовки мультимедійних презентацій наукових результатів.
27. Особливості створення наукових постерів і візуальних матеріалів.
28. Інструменти онлайн-презентацій (Canva, Prezi, Genially).
29. Правила ефективного виступу на онлайн-наукових заходах.
30. Цифрові платформи для наукової комунікації (Zoom, Miro, Teams тощо).
31. Особливості організації групових наукових проєктів у цифровому форматі.
32. Етикет і культура онлайн-спілкування у науковому середовищі.
33. Структура та зміст наукового профілю в Google Scholar.
34. Принципи формування особистого цифрового бренду науковця.
35. Інструменти для поширення наукових результатів у відкритому доступі.
36. Роль соціальних мереж (LinkedIn, Academia.edu, ResearchGate) у науковій взаємодії.
37. Цифрова безпека та кібергігієна в науковій діяльності.
38. Методи перевірки достовірності джерел у цифровому просторі.
39. Самоменеджмент і тайм-менеджмент у роботі науковця в цифровому середовищі.
40. Перспективи розвитку цифрових наукових комунікацій у спеціальній освіті.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним/педагогічним працівником, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Таблиця 4

Критерії оцінювання навчальних досягнень		**Правильність отриманих відповідей/бали**		**Повнота та логічність відповіді/бали**		**Наявність висновків та ілюстративних прикладів/бали**		**Презентація (тощо) /бали**	
Рівень навчальних досягнень здобувача вищої освіти/*загальна кількість балів*	Відмінно/ 10 балів	глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	4	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, творчо, вільно, самостійно викладає навчальний матеріал, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє оригінальність підходу до	4	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані, лаконічні висновки, узагальнення	2*/ 1**	*презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію. Дотримано вимог академічної доброчесності*	1**

				вирішення проблем (створює нові ідеї, пропонує альтернативні шляхи розв'язання задач / вирішення проблем) тощо					
	Дуже добре/ 9-8балів	розкриває основний зміст теоретичних питань та практичних завдань. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	3,5	володіє навчальним матеріалом, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє традиційні підходи до вирішення проблем з елементами новизни тощо	3,5	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані висновки	2*/ 1**	*презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності. Дотримано вимог академічної доброчесності*	1**
	Добре/ 7-6 бали	висвітлює основний зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при цьому допускаються неточності. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	3	відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє достатні знання окремих положень. Аналізує та оцінює матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	3	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні висновки	1*/ 0,5**	*презентація оформлена відповідно до вимог з незначними неточностями, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності*	0,5**
	Задовільно/ 5-4 бали	частково розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, є неточності. Є неточності під час вживання наукової термінології, дотримується академічної доброчесності	2	частково відтворює навчальний матеріал, виявляє задовільний рівень знань окремих положень. Розуміє матеріал, але при висвітленні окремих питань не	2	не завжди, але може навести приклади. Робить формальні висновки	1*/ 0,5**	*презентація оформлена в довільній формі, структура презентації включає окремі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності*	0,5**

				вистачає достатньої глибини та аргументації					
	Достатньо/ 3-2 бали	під час відповіді припускається фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей. Дотримується академічної доброчесності	1,25	має фрагментарні знання, здатний відтворити меншу частину навчального матеріалу, лише окремі чи елементи складових частин питання. Частково розуміє матеріал, під час його відтворення не вистачає достатньої глибини та аргументації	1,25	не завжди вдається сформулювати висновки. Як правило, вони носять формальний характер	0,5*/ 0,25**	*презентація оформлена без дотримання вимог, відсутні декілька обов'язкових елементів*	0,25**
	Незадовільно/ 1-0 бали	здобувач вищої освіти не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не дотримується академічної доброчесності	0,25	здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити	0,25	висновки відсутні, здобувач вищої освіти не в змозі їх сформулювати	0,5*/ 0,25**	*презентація відсутня або порушено вимоги академічної доброчесності*	0,25**

* бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття не передбачають підготовку презентації з теми (тощо);

** бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття передбачають підготовку презентації з теми (тощо).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 5

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	

0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна:

1. Багно Ю.М. Роль інтерактивних технологій у навчанні дітей з особливими освітніми потребами. *Інклюзивна освіта та навчання в сучасних умовах трансформацій: психолого-педагогічні основи інклюзивної освіти* : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 23 січня – 5 березня 2023. Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2023. С. 13-17.
2. Будник О.Б. Цифрові технології в інклюзивній освіті: реалії, проблеми та перспективи. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія: Педагогічні науки. № 3 (2020). С. 39-45.
3. Гуренко О.І., Алєксєєва Г.М., Лопатіна Г.О., Кравченко Н.В. Використання комп'ютерних тифло-технологій та тифлозасобів у інклюзивному освітньому просторі університету. *Information Technologies and Learning Tools*. 2017. 61(5). С. 61-75.
4. Гуренко О.І., Мицик Г.М., Попова А.С., Лопатіна Г.О. Використання цифрових технологій для реалізації інклюзивної вищої освіти: перспективи та обмеження. *Інклюзія і суспільство*, Випуск 2. 2023. С. 28-36.
5. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзія: покроково для педагогів: навчально-методичний посібник (Серія «Інклюзивна освіта»). Київ. 2023. 232 с
6. Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : Роз-порядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 366-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text.
7. Озарчук А. Використання штучного інтелекту в навчанні здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. *Нова педагогічна думка*. 2024. № 3 (119). С. 38-43.
8. Озарчук А., Басараба Н., Можливості чатботів на основі штучного інтелекту в контексті інклюзивного навчання. *Нова педагогічна думка*. Том 121 № 1 (2025). С. 48-53.
9. Онищенко С.В. Цифрові технології в розвитку інклюзивної освіти. *Світова наука: проблеми, перспективи, інновації*: матеріали І Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (2 жовтня 2020 року): збірник тез. Бердянськ : БДПУ. 2020. С. 42-45.
10. Постоян Т.Г. Асистивні технології у контексті інклюзивної освіти. *Габітус.* 2020. Вип. 12. Т. 2. С. 198-202.
11. Потапюк Л.М., Димарчук О.В. Асистивні технології як допоміжні засоби організації навчання осіб з вадами зору. *Інженерні та освітні 33 технології. Електронний щоквартальний науково-практичний журнал*. Кременчук : КрНУ, 2021. Том 9. Випуск 1. С. 8-18.
12. Прус О.В. Використання штучного ін-телекту в адаптивних навчальних системах: перспек-тиви розвитку освіти України. *LIII Всеукраїнська науково-технічна конференція факультету інформа-ційних технологій та комп'ютерної інженерії* (м. Ві-нниця, 20–22 березня 2024 р.). URL: https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/41952/20967.pdf?sequence=3&isAllow.
13. Степаненко В.І. Адаптивні інформаційно-комунікативні технології в інклюзивній освіті. *Інклюзивна освіта та навчання в сучасних умовах трансформацій: психолого-педагогічні основи інклюзивної освіти* : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 23 січня – 5 березня 2023. Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2023. С. 149-151.

14. Струтинська О.В., Умрик М.А. Сучасні освітні тренди в умовах розвитку цифрового суспільства. *Інноваційна Педагогіка*. Випуск 26. 2020. С. 201-205.
15. Чекан О.І. Роль цифровізації у підтримці інклюзивної освіти дітей дошкільного віку з аутистичними порушеннями в Україні. *Педагогічна інноватика: сучасність та перспективи*. № 3 (2024). С. 48-54.
16. Чупахіна С. Цифрові технології в корекційно-розвитковій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами: готовність учителів-логопедів. *Педагогіка xxi століття: сучасний стан та тенденції розвитку*. 2021. С. 916-951.
17. Чущак І., Андруник В. Аналіз навчальних платформ для осіб з особливими потребами. *Інформаційні системи та мережі*. 2024.Випуск 15. С. 389-405.
18. Які технології допомагають людям з обмеженими можливостями. BBC news (Україна). URL: https://www.bbc.com/ukrainian/science/2016/02/160202_tech_disability_ko.

Інтернет-ресурси:

19. https://digitalstate.gov.ua/
20. https://canva.com
21. https://kahoot.it
22. https://learningapps.org
23. https://moodle.vnu.edu.ua
24. https://padlet.com
25. https://www.powtoon.com
26. https://prezi.com
27. https://wordwall.net
28. https://quizlet.com/
29. https://spending.gov.ua/

Неформальна освіта:

1. https://osvita.diia.gov.ua/
2. https://prometheus.org.ua/partnership/
3. https://vseosvita.ua/
4. https://vumonline.ua/
5. https://www.ed-era.com/

Інтернаціоналізація:

6. Репозитарії, колекції наукових ресурсів: https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/repository/
7. Відкриті освітні ресурси: https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/oer/
8. Пошукові системи: https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/search-engines/
9. Бази даних: https://library.vnu.edu.ua/resource/prepaid-resources/databases/